

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

10-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 10 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Jahongirov Burxon</i> O'ZBEKISTON VA BUYUK BRITANIYA MUNOSABATLARI	13-18
<i>Kenjayev Sardor Nurmurod o'g'li</i> AMIR TEMUR DAVRIDA MINTAQADA KATOLIK CHERKOVI FAOLIYATI	19-23
<i>Atamuratova Dilafruz Rashidovna</i> XORAZM TARIXINI O'RGANISHDA "TARJIMON" GAZETASINING AHAMIYATI	24-28
<i>Karimbayeva Salomatxon, Isxakov Bexzod Barkamalovich</i> FARG'ONA VODIYSI O'ZBEKLARI MODDIY MADANIYATIGA DOIR QARASHLAR TAHLILI	29-34
<i>Лукашова Наталья Михайловна</i> ИСТОРИЯ ТАШКЕНТА 30-Х ГОДОВ XVIII - ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ XIX ВЕКА, ПРЕДСТАВЛЕННАЯ В РУССКИХ ИСТОЧНИКАХ	35-40
<i>Asadova Ra'no Baymanovna</i> 1991–2025-YILLARDA O'ZBEKISTON-HINDISTON DIPLOMATIK VA TA'LIMIY HAMKORLIGINING RIVOJLANISHI: TARIXIY ASOSLAR VA ZAMONAVIY ISTIQBOLLAR	41-44
<i>Turdimuratov Yangiboy Allamuratovich</i> ETNOIQTISODIYOT XO'JALIK FAOLIYATI SEGMENTI SIFATIDA, UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI, FUNKSIYALARI VA SHAKLLARI	45-52
<i>Tursunov Farrux G'ulomovich</i> QASHQADARYO VOHASI TOJIKLARINING HUNARMANDCHILIK TAOMILLARIDAGI O'ZGARISHLAR	53-58
<i>Mullajanova Xosiyat Yazdankulovna</i> XIX ASR OXIRIDA RUS GEOGRAFIK JAMIYATNING ILMIY TADQIQOTLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	59-63
<i>Муминов Азизбек</i> ИСТОРИЯ ЖИЗНИ И НАУЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РАФАЭЛЯ ПАМПЕЛЛИ, ПРИЕХАВШЕГО В ТУРКЕСТАН В НАЧАЛЕ XX ВЕКА	64-69
<i>Suyarov Maxmudjon Sobirjon o'g'li</i> YUNON-BAQTRIYA TANGALARIDA AYOLLAR OBRAZI – DINIY-SIYOSIY RAMZ SIFATIDA	70-74
<i>Tuyev Fazliddin Erkinovich</i> BUXORO, NAVOIY VA SAMARQAND VILOYATLARIDAGI MUZEYLARINING XORIJIY ALOQALARI	75-80
<i>Mamatqulov Bekzod Sherozovich, Shonazarov Elnur Abbos o'gli</i> QASHQADARYO VILOYATIDA AYOLLAR BANDLIGI VA YENGIL SANOAT TARMOQLARINING IJTIMOIIY-IQTISODIY ROLI: TARIXIY TAHLIL VA NATIJALAR	81-85

<i>Jumayeva Shohida Choriyevna</i> SURXONDARYO VILOYATIDA CHORVACHILIK SOHASIDA MUTAXASSISLAR TAYYORLASH JARAYONIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR	86-90
<i>Azatov Allayar</i> RIVOJLANGAN O'RTA ASRLAR YOZMA MANBALARIDA QUYI AMUDARYO HAVZASI VA "XORAZM DENGIZI" TO'G'RISIDAGI MA'LUMOTLAR	91-99
<i>Ro'ziyeva Mashxura Abdimuminovna</i> LO'LILARDA O'ZLIKNI ANGLASHNING ZAMONAVIY JIHATLARI	100-105
<i>Orunbayev Asli</i> IKKINCHI MASHRUTIYAT JARAYONIDA JÖN TURKLAR HARAKATI VA RESPUBLIKA G'OYALARINING SHAKLLANISHI	106-113
<i>Matyaqbov Toyirjon Sultanbayevich</i> XORAZM VOHASI NEOLIT DAVRI O'RTA BOSQICHI KULOLCHILIGI XUSUSIDA BA'ZI MULOHAZALAR	114-116

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Doniyorova Shaxnoza Doniyorovna, Abduljalilov Xojiakbar Abduljalil o'g'li</i> O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA XUSUSIY SEKTORNING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	117-122
<i>Bazarova Gulnora Gulamovna</i> O'ZBEKISTON IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDA SHANXAY HAMKORLIK TASHKILOTI.(UMUMIY MAQSADLAR YO'LIDAGI RIVOJLANISH).....	123-127
<i>Yadiyarova Shahnoza</i> THE ROLE OF THE MARKETING SYSTEM IN INCREASING THE COMPETITIVENESS OF LOCAL ENTERPRISES	128-135
<i>Нурмуродов Камолитдин Пирмаматович</i> НАУЧНЫЕ ВЗГЛЯДЫ К ПОНЯТИЮ ФИНАНСОВЫЕ РЕСУРСЫ	136-141
<i>Mamatqulova Muxlisa Mamirjanovna</i> O'RMON XO'JALIGINI MOLIYALASHTIRISHNING BYUDJET VA BYUDJETDAN TASHQARI MANBALAR HISOBIGA MOLIYALASHTIRILISHI	142-146
<i>Olimjonova Sexriyo Muzaffar qizi</i> TURIZM INDUSTRIYASI VA MEHMONDO'STLIK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH	147-150
<i>Anvarova Muhsinakhon Otabek kizi</i> THE ROLE OF BIOSPHERE RESERVES AND NATIONAL PARKS IN TOURISM	151-154

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Yusupova Ranoxon Tolibjonovna</i> TECHNICAL DEVELOPMENT AS AN ETHICAL-STRATEGIC RESOURCE	155-158
<i>Adilov Zafar Yunusovich</i> MAHMUD AZ-ZAMAXSHARIYNING INSON KAMOLATI HAQIDAGI FALSAFIY QARASHLARI	159-165

<i>Xo'janova Tamara Jo'raevna</i> YANGI DAVR VA HOZIRGI ZAMON FALSAFASIDA AXBOROT URUSHLARINI O'RGANISHNING PARADIGMALARI	166-170
<i>Narziyev Zubaydillo Ibodilloevich</i> AZIZIDDIN NASAFIYNING "ZUBDAT UL - HAQOYIQ" ASARI TASAVVUF FALSAFASIGA OID MUHIM MANBA	171-175
<i>Axmedova Dilrabo Sa'dullayevna</i> YOSHLARDA MA'NAVIY VA AXLOQIY QIYMATLAR: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY O'RTASIDAGI TENGSIZLIKLAR VA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	176-179
<i>Murtozayev Shahobiddin Baxriddinovich</i> UMAR SUXRAVARDIYNING "AVORIF UL-MAORIF" ASARINING IJTIMOIY-AXLOQIY TAHLILI	180-185
<i>Shamsutdinova Nigina Karimovna</i> ABU ALI IBN SINO IRFONiy QARASHLARI: «TA'BIRI MANZIL» ASARI MISOLIDA	186-190
<i>Pardayeva Marhabo Davlatovna</i> "ODAMIYLIK" TUSHUNCHASINING ZAMONAVIY KONTEKSTDA TRANSFORMATSIYASI	191-197
<i>Aripova Zulfiyaxon Solijonovna</i> SHARQ FALSAFASIDA IJTIMOIY ADOLAT TAMOYILLARI: FOROBIYNING FALSAFIY MEROSI MISOLIDA	198-203
<i>Muxtorova Tutixon</i> ZAMONAVIY DUNYODA YOSHLARNING MA'NAVIY-RUHIY BARQARORLIGINI SHAKLLANTIRISHNING FALSAFIY MASALALARI	204-211
<i>Xakimov Abdulboqi</i> YOSHLARDA MANTIQUIY VA TANQIDIY FIKRLASH QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISHDA FALSAFANING AHAMIYATI	212-216
<i>Sardorbek Jabbarov Buron o'g'li, Mirzakhmedov Abdurashid Mamasidiqovich</i> ISTE'MOLCHILIK JAMIYATIDA AHOLINING ISTE'MOL ME'YORI	217-224
<i>Taniqulov Jonibek Ashirkulovich</i> TA'LIM MADANIYATI VA UNING FALSAFIY FUNDAMENTLARI: KONSEPTUAL YONDASHUVLAR, GNOSEOLOGIK ILDIZLAR VA AKSIOLOGIK TAHLIL	225-229
<i>Бердалиева Севара Дамировна</i> СПОСОБЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТРУДОВ АЛЛАМА ЮСУФА ХОСА ХАДЖИБА В РЕШЕНИИ СОВРЕМЕННЫХ ЭТИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ	230-234
<i>Хушбоков Ойбек Уралович</i> СОВРЕМЕННАЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОНЦЕПТОСФЕРА УЧИТЕЛЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ	235-239
<i>Fayziyev Xurshid Jumayevich</i> VOLTER DAVRIDA FRANSIYADA MA'NAVIY MIHITNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	240-244
<i>Muxiddinova Hakimaxon G'ulomovna</i> EKOLOGIK TAFAKKUR VA YASHIL IQTISODIYOT – UCHINCHI RENESSANSNING YANGI FALSAFIY PARADIGMASI SIFATIDA	245-250

<i>Zokirov Mirzo</i> MAMLAKATLARNING TANAZZUL VA TARAQQIYOTINI BELGILOVCHI IJTIMOIY-FALSAFIY OMILLAR	251-255
--	---------

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

<i>Jo'rayev Nabi Narziyevich</i> O'ZBEK MILLIY LINGVOMADANIYATINING QADIMIYLIK VA ZAMONAVIYLIK ASOSLARI	256-262
<i>Eshtuhtarova Bibigul Bektoshevna</i> PRAGMATICS OF GENDERED COMMUNICATION IN ENGLISH	263-267
<i>Zaripova Matluba Kulfidinovna</i> GRAMMATICAL MEANS OF EXPRESSING PEJORATION IN UZBEK AND RUSSIAN	268-271
<i>Sayipova Dilobar Raximovna</i> ADABIYOT FANIGA OID KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIM TOPSHIRIQLARINING AHAMIYATI	272-275
<i>Soibova Gulchiroy Bakhtiyorjon qizi</i> TRANSLATION ISSUES IN THE GENERAL AND SPECIFIC OCCURRENCE OF THE HORSE IN ENGLISH AND UZBEK CULTURES	276-281
<i>Zokirova Shaxzoda Nodirjon qizi</i> TELEVISION AS A RHETORICAL ARENA: THE MANIFESTATION OF CLASSICAL RHETORICAL CANONS IN MODERN TV GENRES	282-288
<i>Abdujalilova Ruxshona Abdug'afforzoda</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA KRIMINALINGVISTIK BIRLIKLARINING SHAKLLANISHINING GRAMMATIK XUSUSIYATLARI	289-293
<i>Abduraximova Feruza Boxadirovna</i> O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA OT YASOVCHI QO'SHIMCHALARNING QIYOSIY TAHLILI	294-300
<i>Jalolova Feruza Normurodovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK XALQ ERTAKLARINING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARI	301-305
<i>Ahrorova Nigina Anvarovna</i> MIFOLOGIK TASAVVURLAR MUAYYAN VOQELIK MOHIYATI	306-309
<i>Razikov Baxtiyor Kosimovich</i> MEMLAR TILIDAGI NEOLOGIZM: QOIDABUZARLIKMI YOKI INNOVATSIYAMI? O'ZBEK RAQAMLI DISKURSI MISOLIDA	310-314
<i>Kutbiddinova Nazokatkhon Dovudkhon qizi</i> GENDER-BASED DIFFERENCES IN THE USE OF PHRASEOLOGISMS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES	315-319
<i>Nazarova Sabrina Zafarjon qizi</i> YOZMA NUTQDAGI GRAMMATIK BUZILISHLAR: AGRAMMATIK DISGRAFIYANING LINGVISTIK VA NEYROPSIXOLOGIK ASOSLARI	320-323
<i>Ёлдашалиева Мадина Зиёджон кызы</i> ЖЕНСКОЕ СЧАСТЬЕ КАК ПРИНЯТИЕ ЛЮБВИ И ЗАЩИТЫ В ПОВЕСТИ ЧИНГИЗА АЙТМАТОВА «ТОПОЛЁК МОЙ В КРАСНОЙ КОСЫНКЕ»	324-326

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Salimova Diyoraxon Baxtiyorjon qizi</i> HAVO TRANSPORTIDA TASHUVCHI JAVOBGARLIGINING NAZARIY DOKTRINASI	327-333
<i>Abdullayev Rustam Kaxramanovich</i> JINOYATLARNI TERGOV QILISHDA RAQAMLI DAKTILOSKOPIYANING IMKONIYATLARI	334-339
<i>Давронов Атобек Равшанович</i> ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ КАК ВСПОМОГАТЕЛЬНЫЙ СУБЪЕКТ УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА: ДОКТРИНАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ	340-349
<i>Eshturdiyeva Farangiz Baxodir qizi</i> O'ZBEKISTONDA HUQUQ IJODKORLIGI SIYOSATI: STRATEGIK PRINSIPLAR VA ULARGA YANGICHA NAZARIY YONDASHUV	350-355
<i>Исламов Самандар Олимжон угли</i> ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ КРИПТО-АКТИВОВ В СТРАНАХ СНГ: АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ РЕШЕНИЯ	356-363
<i>Uteniyazov Keulimjay Kuanyshbayevich</i> AYBLOV TUSHUNCHASI, TURLARI VA UNING JINOYAT-PROTSESSUAL HUQUQ TIZIMIDAGI O'RNI	364-370
<i>Ikramov Abrorbek Kamoliddinovich</i> ASSOZ BOYISH NATIJASIDA VUJUDGA KELGAN MAJBURIYATLAR	371-375
<i>Muxitdinova Firuza, Saidakamal Mamasoliyev</i> ZAMONAVIY AXBOROT MAKONIDA INSON HUQUQLARINI HIMOYA QILISHNING XALQARO-HUQUQIY ASOSLARI	376-380
<i>Бахриддинова Бехруза Бахриддиновна</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНЫХ ПОДХОДОВ К СОВРЕМЕННОМУ ПОНИМАНИЮ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА	381-388
<i>Axmedov Dilshod Baxramovich</i> MA'MURIY SUDLARDA PROKUROR ISHTIROKINI SAMARALI TA'MINLASHNING AMALIY MASALALARI	389-394
<i>Shodmonov Farrux Fayzullo o'g'li</i> DAVLAT BOSHQARUVIDA TRANSCHEGARAVIY SUVLARDAN FOYDALANISHNING SAMARALI TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	395-401
<i>Bozorov Ulug'bek</i> TEXNIKA YO'NALISHI OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TALABALARNI KASBIY-HUQUQIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH MODEL I	402-407
<i>Nurullayeva Djamilya Sayfiyevna</i> O'ZBEKISTONDA SPORT TASHKILOTLARINING HUQUQIY MAQOMI VA ULARNING MOLIVAVIY MUSTAQILLIGI	408-413
<i>Reymbayeva Guldaulet Kurbanbayevna</i> TURIZM XIZMATI SOHASIDA ISTE'MOLCHI HUQUQLARINI HUQUQIY TA'MINLASH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI	414-420

<i>Shirinqulov Baxtiyor Iftixor o'g'li</i> MEHNATNI MUHOFAZA QILISH QOIDALARINI BUZISH JINOYATLARINI TERGOV QILISHDA KO'ZDAN KECHIRISH TERGOV HARAKATINI O'TKAZISHNING TAKTIK XUSUSIYATLARI	421-428
<i>Salomov Xumoyun</i> OMMAVIY-HUQUQIY MUNOSABATLARDA QONUNIYLIKNI TA'MINLASHDA PROKURATURA ORGANLARINING AHAMIYATI	429-433
<i>Kakhramonova Aziza</i> THE PRINCIPLE OF INTERNATIONAL LAW ENSURING THE RIGHT OF A CHILD TO LIFE, SURVIVAL AND DEVELOPMENT AND ITS ESSENCE	434-437
<i>Xoliqova Gavhar Ramazon qizi</i> XALQARO XUSUSIY HUQUQDA ALIMENT MAJBURIYATLARINI TARTIBGA SOLISHNING KOLLIZION MASALALARI	438-444
<i>Sharipov Firdavs Xolnazarovich</i> OLIY MAJLIS QONUNCHILIK PALATASINING QONUN IJODKORLIGI FAOLIYATIDA AYRIM YORDAMCHI TUZILMALARNING ISHTIROKI	445-450
<i>Nugmanov Nugman Abdullayevich, Nizomova Nastarin Vladimirovna</i> PARTICIPATION OF WOMEN IN SHAPING THE DIGITAL LEGAL SPACE	451-456
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Djamaldinova Shaxlo Obloberdiyevna</i> TIBBIYOT OLIYGOHI TALABALARINI EMOTSIONAL VA KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHGA YO'NALTIRILGAN METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	457-462
<i>Nabiullin Rishat Xismatullovi, Raxmonov Azizbek Abdullajonovich</i> XORIJDA KORPORATIV SPORTNI RIVOJLANTIRISH VA O'ZBEKISTONDA XORIJ TAJRIBASINI JORIY ETISH	463-468
<i>Xudayberganov Otabek Erkinovich</i> BASKETBOL VOSITALARI VA MUAMMOLI O'QITISH USULLARI YORDAMIDA JISMONIY MADANIYAT FAKULTET TALABALARINING KASBIY KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH	469-474
<i>Nishonova Dilafruz</i> O'QUVCHILARDA IQTISODIY MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI	475-480
<i>Davletyarova Laylo Baxodirovna</i> YENGIL ATLETIKADA TRENERLIK FALSAFASINI RIVOJLANISHI	481-486
<i>Madrahimov Alisher Maxammadibroximovich</i> O'RTA MAKTAB O'QUVCHILARI O'RTASIDA ZO'RAVONLIK PROFILAKTIKASINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	487-493
<i>Шавилова Наталья Сергеевна</i> ПРИМЕНЕНИЕ ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА: ВЛИЯНИЕ НА МОТИВАЦИЮ И КАЧЕСТВО ОБУЧЕНИЯ	494-500
<i>Nosirov Murod Zakirovich, Jonibekova Sevara Dilmurod qizi</i> FIZIK JARAYONLARNI KOMPYUTERDA MODELLASHTIRISH ORQALI TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISH	501-508

<i>Mattiyeva Feruza Begmatdulabovna</i> ZAMONAVIY LINGVODIDAKTIK YONDASHUVLAR ASOSIDA TARJIMA DARSLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH	509-515
<i>Qarshiboyeva Maftuna Komiljon qizi</i> RAQAMLI MUHITDA O'SMIR YOSHDAGI BOLALARNING ESTETIK EHTIYOJLARINING SHAKLLANISHI	516-519
<i>Usmonqulov Jo'rabek Erkin o'g'li, Kubayiva Sarvinoz Asrorbek qizi</i> TALABALARNING KASBIY MAHORATINI RIVOJLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIMNING O'RNI VA AHAMIYATI	520-525
<i>Xayitova Dilovar Ismat qizi</i> STEAM INTEGRATSIYASI ORQALI AXBOROT-PROTSESSUAL TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHNING SAMARALI YO'LLARI	526-532
<i>Soliyeva Muqaddas Nurnazarovna</i> THE EFFECTIVENESS OF TASK-BASED LANGUAGE TEACHING (TBLT) IN UZBEK CLASSROOMS	533-537

Received: 15 September 2025

Accepted: 1 October 2025

Published: 10 October 2025

Article / Original Paper

ABU ALI IBN SINO'S MYSTICAL VIEWS: ON THE EXAMPLE OF THE WORK "TA'BIRI MANZIL"

Shamsutdinova Nigina Karimovna

Doctor of Sciences in Philosophy (DSc) of Navoi State University

Email: nigina11@mail.ru

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2618-6371>

Abstract. According to Ibn Sina, the life of a person endowed with these qualities will be good and useful. These qualities serve as the basis of wealth and wisdom, and together with excellent upbringing, noble mood and skills, they are a source of beauty, charm and grace. This great hymn dedicated to human beauty finds special expression in Ibn Sina's work "World Wisdom" ("Tadbiri Manzil"). His next words, dedicated to describing the external and internal beauty of a person, represent the sum of all his aesthetic assessments. According to Ibn Sina, the aesthetic world of man, his beauty comes directly from his intellectual and moral nature. The circle of all virtues is crowned by reason itself, reason and feelings, thanks to which man becomes the most perfect and highest creature of nature. Almighty God, says the scientist, gave humanity his good qualities, thanks to which man's place in the universe in comparison with the multitude of his creations became higher and more preferable. Thanks to this privilege, man became the most perfect of nature's creatures in his essence and the most harmonious of creatures in his body, he became the most beautiful creature. The description of man's place in the hierarchy of existence, as well as the physical and external nature of man, is defined as the most vivid and glorious assessment of man in all the medieval philosophical thought of the East.

Keywords: tasawwuf, kindness, truth, aesthetics, man, "World Wisdom", "Tadbiri Manzil", inner beauty, hierarchy, love, wisdom, inner world, soul, divine substance.

ABU ALI IBN SINO IRFONİY QARASHLARI: «TA'BIRI MANZIL» ASARI MISOLIDA

Shamsutdinova Nigina Karimovna

Navoiy davlat universiteti falsafa fanlari doktori (DSc)

Annotatsiya. Ibn Sinoning so'zlariga ko'ra, bu fazilatlar bilan ta'minlangan inson hayoti yaxshi va foydali bo'ladi. Ushbu fazilatlar qush va salohiyatning asosi bo'lib xizmat qiladi va mukammal tarbiya, olijanob kayfiyat va ko'nikmalar bilan birga go'zallik, joziba va inoyat manbai hisoblanadi. Inson go'zalligiga bag'ishlangan bu muazzam madhiya Ibn Sinoning "Dunyoviy Hikmat" ("Tadbiri manzil") asarida alohida ifoda topadi. Uning insonning tashqi va ishki go'zalligini tavsiflashga bag'ishlangan quyidagi so'zlari uning barcha estetik baholarining yetakchisidir. Ibn Sinoga ko'ra, insonning ichki dunyosi, uning go'zalligi bevosita intellektual va axloqiy tabiatidan kelib chiqadi. Barcha fazilatlar doirasi aqlning o'zi, aql va sezgi bilan toblanadi, bu orqali inson tabiatning eng mukammal va eng oliy mavjudotiga aylanadi. Oliy qudratli Yaratuvchi, — deb ta'kidlaydi olim, — insoniyatga o'zining yaxshi xususiyatlarini ato yetdi, shu tufayli insonning koinotdagi o'rni, uning yaratganlarning ko'pligi bilan taqqoslaganda, yanada yuksak va afzalroq bo'ldi. Mazkur imtiyoz tufayli inson o'z mohiyatida tabiat mavjudotlarining eng mukammaliga, tana tarkibida esa mavjudotlarning eng uyg'uniga aylanib, eng go'zal mavjudotga aylandi. Insonning borliq iyerarxiyasidagi o'rnini, shuningdek, insonning ishki va tashqi tabiatini tavsiflashi sharqning butun o'rta asr falsafiy tafakkuridagi insonning eng yorqin va ulug'vor bahosi deb belgilangan.

Kalit so'zlar: tasavvuf, ezigulik, haqiqat, estetika, inson, "Dunyoviy Hikmat", "Tadbiri Manzil", botiniy go'zallik, iyerarxiya, ishq, hikmat, botiniy olam, ruh, ilohiy substansiya.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I10Y2025N32>

Kirish. Ibn Sino o'zining "Nasihat va ko'rsatmalar" asarida inson jamoasida mavjud bo'lgan muhabbat darajalari va ularning namoyon bo'lishining o'ziga xos xususiyatlariga ishora qiladi. Muhabbat pog'onalari haqida. Baxt tushunchasi, shaxsning yuqori ong va tana substansiyalarni aks ettirish qobiliyatidan iborat ko'rinuvchi faoliyat bilan bir qatorda, subyektning o'z kechinmasi obyektiga bo'lgan munosabatini, yuksak muhabbat va ehtiros shaklida ifoda yetadigan aqliy va hissiy holatini o'z ichiga oladi. Bitta ehtiros turli xil tushunchalardir: ehtirosning, ruhiy hodisa sifatida, haqiqatni bilish qobiliyati bilan cheklangan, hissiy zavqqa to'la. Shu bilan birga Ibn Sino "muhabbatli ehtiros- ortiqcha muhabbat" deganda jinsga nisbatan boshqacha belgi olinadi, holbuki "muhabbat" ning o'zidan ajratib ko'rsatadi. "Inson, — deb davom etadi mutafakkir, — a'lo va eng mazmunli hayoti bilan ajralib turadi. Uning hayotidagi tirishqoqligi va intilishi, kuch va qudratining asosi bo'lgan aql va intuitsiyaga ko'ra, insonning go'zalligi, jozibasi va inoyati manbai bo'lgan mukammal tarbiya, olijanob (saxiy) xulq va mukammal ko'nikmalarga mos keladi" [1]. Yaxshi, baxtli hayot va kamolotga erishishga intilayotgan inson uchun bilish faoliyatining o'zi uning qalbining aqliy oliy qobiliyatlari bilan bog'liq bo'lsa ham, yetarli emas. Shu bilan birga, Ibn Sinoning fikriga ko'ra, kerakli maqsadga erishishda subyektning hissiy ehtiros yoki muhabbat sifatida eng yuqori darajada namoyon bo'ladigan idrok obyektiga hissiy-psixologik munosabati ham muhimdir. U ham inson ongi kabi ilohiy inoyat nuri bilan yoritilgan va tug'ma hisoblanadi. Haqiqat va baxtga erishish ehtirosli muhabbat orqali erishiladi, chunki u harakatning manbai, insonning kamolotga bo'lgan ma'naviy intilishining motividir.

Olimning ta'kidlashicha, masalan, "muhabbat ehtirosi-haddan tashqari muhabbat" deganda, ko'pincha jinsning farqlovchi xususiyat e'tiborga olinadi, holbuki muhabbat ehtirosi — bu ortiqcha muhabbatdir". [2] Demak, ehtirosga berilib ketgan odam yo biror narsaga erishgan, yoki uni yo'qotgandir.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Olimlarning tadqiqotlarida Ibn Sinoning falsafiy qarashlarida tasavvufiy mohiyat mavjudligi, muhabbat kategoriyasining irfoniy xususiyati transsendensiyaga ega ekanligi tadqiqotlarda keng muhokama qilingan.

D.Gytas, G.Boyn, M.Mahdi, P.Morevedj, M.Galston tadqiqotlarida esa Sharq islom mistitsizmidagi falsafiy uyg'onish davriga Ibn Sino falsafiy qarashlarining ta'siri mavjudligi haqida xulosalar keltirilgan. Abdur-raxmon Badavi, Taysir Shayxularz, Madjid Faxri, Abbos Maxmud, Sayd Nafisi, K.Ernest kabi olimlarning izlanishlarida Shayx ur Rais umrining oxirgi o'n yili davomida diniy-irfoniy mavzular doirasida ijod etgani to'g'risidagi tahlillar diqqatga sazovordir. M. N. Boltayev Ibn Sino falsafiy merosidagi mantiq va gnoseologiyaning o'zaro aloqadorligi xususida fundamental izlanishlar olib borgan va olim tomonidan salmoqli natijalar qo'lga kiritilganligini alohida ta'kidlash lozim.

Natija va muhokama. Muhabbatning eng oliy poyandozini Asliyat egallaydi, u o'z mohiyatiga ko'ra "uning muhabbati boshqalarga yetishi yoki yetmasligidan qat'iy nazar ham sevilgan, ham seviluvchi bo'ladi, chunki u o'z mohiyatida va boshqa ko'p narsalarda o'zida muhabbat obyektidir." Unga Ibn Sino tomonidan aqlli ilohiy substansiyalar deb nomlangan mavjudotlar ergashadi, ular ham birinchi Haqiqat tafakkuridan, ham u bilan umumiy bo'lgan samoviy kelib chiqishidan zavqlanadilar. Bu yerda avvalambor, donishmand-faylasuf ongining eng yuqori nazariy qobiliyatini nazarda tutamiz, bu asl yoki quyi tirik mavjudotlarning intellektual imkoniyatlari bilan aslo bog'liq emas. Muhabbatda Abu Ali Ibn Sino mohiyat va

mukammallikni bilishga intiladi. Shunday qilib, “haqiqiy muhabbat-bu muayyan voqelikni bevosita ko‘rish quvonchi hisoblanadi. Ehtiros-bu xayolda biron bir tomondan namoyon bo‘lganda, masalan, tasavvurda paydo bo‘lganda yoki biron bir tomondan namoyon bo‘lmaganda, masalan, hissiy aks ettirish to‘liq bo‘lmasligi uchun sodir bo‘lganda quvonchni yakunlash uchun harakatdir».[3]

Bu ikki pog‘ona ortidan ehtirosli sevimli shaxslar turishadi. Bu odamlarni baxtli deb atash mumkin, chunki ularning ehtirosli muhabbati harakat manbai, maqsadga erishishga intilish, o‘z baxtlarini ro‘yobga chiqarishda rag‘batdir. Ularning ba‘zilariga ehtirosli muhabbat ma‘lum azoblarni keltirib chiqaradi, ammo bu azoblar osonlikcha yengiladi, chunki bu uqubatlar baxtli hayot yo‘lida ular uchun yoqimli azoblarga aylanadi.

Shuning uchun ham Ibn Sino ta’kidlaydiki, inson ko‘ngli “bu dunyoda eng oliy baxtga erishgan, ehtirosli sevimli shaxslar bo‘lishga loyiq, ehtirosli bog‘liqlikdan mahrum bo‘lmagan...” bo‘lishi lozimdir¹. Bu qalblar ortidan eng kam ruhiy zavqlarga duchor bo‘lgan yoki har qanday bilish ehtiroslaridan butunlay mahrum bo‘lgan inson qalblari turadi. Shuning uchun ham bu ruhlar “hukmronlik” va “xorlik” yoki “baxtsizlik olamida sayr qilish” bosqichlari o‘rtasida yurib, azob-uqubatlarga mahkum bo‘ladi va ulardan qochib qutula olmaydilar.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, Ibn Sinoning fikricha, tanadagi har bir narsa o‘ziga xos mukammallik, ushbu mukammallikka ixtiyoriy yoki tabiiy muhabbat, shuningdek ularning muhim asosini tashkil etadigan tabiiy yoki ixtiyoriy ehtirosdan iborat.

Biroq, Ibn Sino muhabbatni faqat xususiyat sifatida emas, balki ruhiy turtki (ulug‘vor) yoki insondagi oliy haqiqat bilan birlashuvi, yaratuvchini bilish sifatida tasvirlaydi.

“Muhabbat haqidagi risolasi”da u buni koinotning butun makoniga singib ketadigan kosmik hodisa deb biladi: bu tabiiy va kosmik substansiyalarini barchasi, birlamchi unsurlarning mutlaq ruhning yuqori substansiyalari ham — barchasi ma‘lum darajada muhabbat ta’siriga muhtalok qilingan. Shunday qilib, uning talqinidagi muhabbat butun falsafiy konsepsiyaga aylangan, va o‘ziga xos “muhabbat falsafasi”[3] darajasiga ko‘tarilgan bo‘lib, barcha tirik va jonsiz mavjudotlarning yaxlitligini ta’minlaydigan fazilatli va yo‘naltiruvchi substansiya sifatida talqin qilinadi. Buni risola boblarining sarlavhalari ham tasdiqlaydi:

1. Har bir alohida substansiyada oqayotgan muhabbat kuchi haqida.
2. Jonsiz oddiy substansiyalarda muhabbat borligi haqida.
3. Mavjud narsalarda (umuman olganda) va ulardagi ozuqaviy kuchga ega bo‘lgan narsalarda muhabbat haqida.
4. Hayvon substansiyalarda hayvoniy kuchga ega bo‘lgan darajada muhabbatning borligi haqida.
5. Noziklik va yoshlik bilan chiroyli tarzda ajralib turadigan kishilarning muhabbati haqida.
6. Ilohiy ruhlarning muhabbati haqida.

Har bir alohida substansiyada sof Ezgulikning individual substansiyasidan kelib chiqadigan o‘ziga xos Ezgulik sifatida mukammallikka intilish bilan bir qatorda, ilk materiyadan kelib chiqadigan yovuzlikning namoyon bo‘lishi sifatida o‘ziga xos illatlardan qochishga tug‘ma moyillik mavjud. Ibn Sino shunday yozadi: “[Yuqori tamoyil] tomonidan boshqariladigan mavjud barcha narsalar, tabiiy shahvat va tug‘ma ishqqa ega... Bu narsalarning mavjudligiga ishq sabab bo‘lishi aniqdir” [4]. Tabiatning barcha haqiqiy mavjudotlari o‘zlarining mavjudligiga shunday moyil bo‘ladilarki, ular moddiy olamning etishmasligi va tabiatdan

mavjud bo'lgan mukammallik o'rtasida ikkilanib yurishadi. Binobarin, tug'ma ishq va shahvat tufayli mavjud narsalarning komillik bilan bog'lanishi amalga oshadi.

Aslida, ayrim substansiyalarning kamoloti emanatsiya orqali erishilgan ana shu komillikning o'zida aks etishidir.

Zaruriy borliq donoligining emanatsiyasi orqali kiritilgan individual substansiyalarda umumiy komilliklarni saqlab qolish uchun ularga umumiy sevgi berilgan, barcha substansiyalarda bu muhabbatning mavjudligi zaruriy va ajralmas bo'lishi lozim.

Bundan kelib chiqadiki, "har bir narsaning [yuqori tamoyil] tomonidan boshqariladigan borligi tug'ma ishq bilan belgilanadi" [5]. Hatto birlamchi materiya hisoblangan substansiya ham ishqdan xoli emas, chunki u yoki bu shaklga ega bo'lishga intiladi va shu orqali o'zining mavjudligini ta'minlaydi va yo'qlikdan qochadi. Shakldan ya'ni ishqdan xoli birlamchi materiya mutlaq yo'qlikdir. Ibn Sinoning majoziy ifodasiga ko'ra, u "O'zining xunukligini yashirishga urinadigan badbashara ayolga o'xshaydi". [6]

O'zida mavjud bo'lganida ularning kamolotlari va tabiiy joylariga sodiq bo'lishlari va ulardan ajralganda ularga muhabbat bilan intizor bo'lishlari.

Ibn Sino substansiyalarining iyerarxik zinapoyasidan ko'tarilib, tug'ma ishq manbai bo'lgan yanada murakkab harakat shakllarini kashf etadi. Yuksak ruhning ichki tuyg'u qismiga kelsak uning harakatlari xotirjamlik va yoqimli narsalardan olingan zavq bilan birga keladi.

Demak, shaxsdagi muhabbat, uyg'unlik va go'zallik mohiyati muammosini o'rganishda Ibn Sinoning uslubiy yo'nalishga ega bo'lgan qator fundamental mulohazalari katta ahamiyatga ega. Ushbu qoidalar, xususan, quyidagilarni nazarda tutadi.

Qalb kuchlaridan biri ikkinchisiga oliyjanoblik bilan qo'shilsa, ikkinchisi bilan bog'lanadi va shu bog'lanish natijasida sonda, yohud bilimning mukammalligida, qamrovning nozik tomonlarida va maqsadga erishish istagida quyi kuch o'zining yorqinligi va go'zalligini oshiradi. Zero, oliy kuch quyini qo'llab quvvatlaydi va undan xavf-xatarni qaytarar ekan, uning ustunligi va kamolotini oshirishga sabab bo'ladi; unga go'zallik va olijanoblikni ato qiladi.

Xulosa. Ibn Sino tasavvufiy ta'limotidagi muhabbat kuchi nafaqat bilish, balki muhim estetik vazifani ham bajaradi. Inson o'z tasavvur kuchini nafis va go'zal narsalarga yo'naltirsa, bu holda uning tasavvurining harakati deyarli sof aql harakatiga o'xshab qoladi.

Ibn Sino xayoliy kuchning bunday xatti-harakatlarini xo'jayiniga xizmat qilib, xo'jayinidan mustaqil ravishda o'zi xohlagan narsaga erishdim va xo'jayin bu ishni qilishga qodir emas deb o'ylagan beadab qul bilan qiyoslaydi; eng yomoni — garchi aslida u xo'jayin tomonidan berilgan topshiriqni umuman bajarmagan va bu haqda hech narsa bilmasa-da, o'zini xo'jayin deb tasavvur qilgan.

Insonning ruhini ajratib turuvchi xususiyatlaridan biri shundaki, aql-idrok ruhining ezgu ta'siri va uning harakatlari yanada oliyjanob va nafisroq bo'ladi. Shuning uchun uning idrok obyekti "eng yaxshi tabiiy qorishma va yanada to'g'ri va mutanosib tuzilishga ega" predmetlar sanaladi.

Adabiyotlar/Literatura/References:

1. Ибн-Сино. Тадбири манзил. (Домоводство). Избр. произ. - Соч. Т.Н. С. 13.
2. Ибн Сино. Хикмати машрикия. - С. 100
3. Ибн Сина. Трактат о любви. / перев.: Серебряков С. Б. Трактат Ибн Сины о любви. - С 48.
4. D. Gutas. Avicenna and the Aristotelen tradition, LEIDEN-BOSTON. 2014.-P.616. ;

5. Шамсутдинова Н.К. Метафизика контекстида Абу Али Ибн Синонинг тасаввуфий қарашлари.// Imom Buxoriy saboqlari. Ma'naviy-ma'rifiy, ilmiy adabiy jurnal // Samarqand. 2023-№4. B. 128-129.
6. Шамсутдинова Н.К. Абу Али Ибн Сино тасаввуфий қарашларининг иррационал моҳияти.// Journal of central Asian renaissance // <https://www.tadqiqot.uz/index.php/renaissance/article/view/8419/801>
7. Mahdi M. Islamic philosophy: the Eastern and Western schools. - "Cultures". - Paris, 1978, Vol 4, №1.
8. Safarova, N. O. Philosophy of the algorithm of Abu Raikhan Beruniy.// Theoretical & Applied Science. 12(104) 2021.- Pages 419-421. <https://dx.doi.org/10.15863/TAS.2021.12.104.28>
9. Bown H. Avicenna and the christian philosophers in Baghdad— in: Islamica philosophy and classical tradition. Colombia. 1973.P. 247.; Morewedge P. Ibn Sina's concept of the Self.— «Philosophical forum». Boston, 1973, vol. 4, N 1.volume 4, issue 2. 2023. P. 47-54.
10. Morewedge P. The logic of emanationism and sufism in the philosophy of Ibn Sina (Avicenna). — «Journal of the American Oriental society». Baltimore, 1971, vol. 91, N 4; 1972, vol. 92, N1.
11. Turdiyev, B. S. (2021). Cultural and educational development of society in the scientific heritage of world philosophers. Academic research in educational sciences, 2(4), 443-451.
12. Turdiyev, B. S., & Wekke, I. S. (2024). Illuminating the Legacy of Al-Farabi, Ibn Sina, and Al-Biruni: Exploring Political and Legal Philosophies in Transoxiana. Asian Journal of Basic Science & Research, 6(2), 159-166.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 10 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).